

ИНФОРМАТОР ЗА УПИС 2014

**МИ СТВАРАМО
БУДУЋИ
СТ!**

ВИСОКА
ПОСЛОВНА
ШКОЛА
СТРУКОВНИХ
СТУДИЈА
НОВИ САД

САДРЖАЈ

I	Основни подаци о Школи.....	4
II	Основне струковне студије Студијски програми.....	11
III	Услови за упис у прву годину студија.....	20
IV	Програм пријемног испита.....	24
V	Примери тестова за пријемни испит.....	37
VI	Специјалистичке струковне студије Студијски програми.....	58
VII	Упис на специјалистичке студије.....	59

*Меркур (лат. Mercurius)
Бог трговине, добити и путника*

Детаљније информације могу се добити у студентској служби
Школе и путем телефона или сајта

Тел. (021) 485-4056; 485-4000

e-mail: info@vps.ns.ac.rs

www.vps.ns.ac.rs

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је државна школа са традицијом у образовању кадрова економске и информатичке струке дугом 54 године. Ова Школа и њени студијски програми су акредитовани од стране надлежних органа Републике Србије у складу са Законом о високом образовању и послује на основу дозволе за рад издате од стране Покрајинског секретаријата за образовање и културу.

Седиште Школе је у Новом Саду, у улици Владимира Перића – Валтера, број 4., а своју делатност остварује и у пословној згради на Булевару Краља Петра I, број 38/III.

Студије трају три године - шест семестара, у обиму од 180 (ЕСПБ), а након завршетка студија студент стиче високо образовање I степена основних струковних студија и стручне називе: струковни економиста и струковни менаџер, у зависности од студијског програма.

Студијски програми које Школа реализује су:

- Финансијско пословање и рачуноводство
Стручни назив који студент стиче: **струковни економиста**
- Трговина и међународно пословање
Стручни назив који студент стиче: **струковни економиста**
- Предузетнички бизнис
Стручни назив који студент стиче: **струковни менаџер**
- Туризам и хотелијерство
Стручни назив који студент стиче: **струковни економиста**

Зграда у улици Владимира Перића – Валтера бр.4.

Настава у првој години је заједничка на свим студијским програмима.

Настава се реализује кроз предавања, вежбе, консултације, израду семинарских радова, пројектних задатака, праксу у предузећима, стручне екскурзије, колоквијуме и полагање испита. Настава се изводи по наставним групама, у преподневној и поподневној смени.

Наставни предмети су једносеместрални, и након одслушане наставе студент стиче право на полагање испита. Испити се полажу писмено, усмено, или писмено и усмено.

Школа располаже одговарајућим простором, опремом и училима за реализацију своје делатности. Кабинети за информатику су опремљени најсавременијом рачунарском техником, последњих генерација, а Школа је прикључена и на Интернет мрежу, поседује Инфо киоске и Интернет кафе.

- ДРЖАВНА ШКОЛА са традицијом у образовању економске струке дугом 54 године
- Школа која има визију развоја, да постане висока академска образовна установа европског типа
- Школа која жели да задовољи ваше потребе за употребљивим знањима која ћете стећи савременим начинима рада и да вас оспособи за сусрет са тржиштем
- Школа у којој ћете не само студирати већ имати могућност да потврдите и развијете своје способности
- Школа која вам нуди могућности да усавршите свој пословни енглески, немачки, француски и руски језик за будуће пословне контакте
- Школа која улаже значајна средства у најсавременију електронску опрему, простор и библиотеку и ствара одличне услове за студирање

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

- Школа је 20.09.2002. године постала члан Европског удружења развојних, истраживачких и образовних института (EADI)
- Успоставила је међународну сарадњу и закључила споразуме са сродним установама из западне Европе и Русије, као што су: Беруфс академија, Мозбах; Нотингемска пословна школа; Међународна висока школа управљања, Санкт-Петербург;

Државни политехнички универзитет, Санкт-Петербург; City College, Норич; Висока пословна школа, Нојшател; Висока пословна школа, Париз

- Јуна 2003. године приступила је Споразуму о организацији постдипломских студија из области електронског пословања (ALADIN, АЛПЕ-Адрија иницијатива). Потписнице овог споразума су још и Универзитети у Трсту, Грацу, Марибору и Ријеци
- Активно је укључена у пројекат Академске реконструкције југоисточне Европе који, у оквиру Пакта за стабилност југоисточне Европе, води немачка организација Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD)
- Током октобра 2002. године, SEED-Southeast Enterprise Development (Развој предузећа југоисточне Европе) је закључио партнерски споразум са Новосадском пословном Школом, у циљу додатног усавршавања кандидата из разних области рада
- Потписан је уговор са “Synchron International” о формирању Међународног института за продуктивност рада
- Закључен је споразум са Високом пословном школом у Марибору, који омогућује студентима наставак студија и стицање словеначке / ЕУ дипломе
- 2012. године потписан је споразум о сарадњи са Краковским универзитетом "Andrzeja Frycza Modrzewskiego"
- У новембру 2012. године постигнут је договор о сарадњи Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду и Magna Carta College-а из Оксфорда (Велика Британија).
- Потписан је уговор са Природно математичким факултетом у Новом Саду и студентима омогућен наставак студија на смеру Туризам на Природно математичким факултетом у Новом Саду након завршених струковних студија на Високој пословној школи струковних студија.

Зграда на Булевару Краља Петра I бр.38, III спрат

НАЧИН И МЕТОДЕ СТУДИРАЊА

- Интерактивна настава
- Настава уз помоћ савремених електронских средстава
- Case study, дебате, семинари
- Гостујући предавачи из иностранства и успешних домаћих предузећа
- Стручне посете предузећима, банкама, сајмовима
- Могућност посете сродним школама у иностранству путем размене студената
- Занимљиво и захтевно ангажовање, које ће вам омогућити да испољите и развијете своје способности
- Тимски рад
- Значајно учешће практичног садржаја у настави
- Усмереност на развијање аналитичког и критичког размишљања
- Подршка студентима са инвалидитетом у процесу студирања

ШТА ВАМ ЈОШ НУДИ ШКОЛА

- Студентска служба, рачунарска лабораторија, библиотека, читаоница и скриптарница вам стоје на располагању 6 дана у недељи, од 8 до 18 часова
- Могућност наставка студија на сродним факултетима и сродним одселима одређених факултета
- Међународна размена студената

Рачунарска лабораторија

Читаоница

II ОСНОВНЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Прва година – заједничка за све студијске програме			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Основи економије	I	3+3
2.	Основи менаџмента	I	3+3
3.	Пословно право	I	3+2
4.	Изборна корпа (Први страни пословни језик 1)	I	2+2
	Први страни пословни језик 1 Енглески		
	Први страни пословни језик 1 Немачки		
	Први страни пословни језик 1 Руски		
	Први страни пословни језик 1 Француски		
5.	Изборна корпа I (Изборни предмет I)	I	2+2
	Психологија		
	Социологија		
6.	Основи организације	II	3+2
7.	Финансијско рачуноводство	II	3+3
8.	Национална економија	II	2+2
9.	Математика	II	3+2
10.	Изборна корпа II (Изборни предмет II)	II	3+2
	Еколошки менаџмент		
	Агроекономија		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ И РАЧУНОВОДСТВО**

Друга година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Увод у финансијско пословање	III	3+3
2.	Предузетништво	III	3+2
3.	Банкарство	III	3+2
4.	Пословно окружење	III	2+2
5.	Изборна корпа III (Изборни предмет III)	III	3+2
	Јавне финансије		
	Међународно опорезивање		
6.	Квантитативни методи у пословном одлучивању	IV	3+3
7.	Примена информационих технологија	IV	3+3
8.	Изборна корпа(Први страни пословни језик 2)	IV	2+2
	Први страни пословни језик 2 Енглески		
	Први страни пословни језик 2 Немачки		
	Први страни пословни језик 2 Руски		
	Први страни пословни језик 2 Француски		
9.	Стручна пракса I	IV	
10.	Изборна корпа IV (Изборни предмет IV)	IV	2+2
	Управљање и контрола трошкова		
	Основи ревизије		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ТРГОВИНА И МЕЂУНАРОДНО
ПОСЛОВАЊЕ**

Друга година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Маркетинг	III	2+2
2.	Примена информационих технологија	III	3+3
3.	Међународна економија	III	2+2
4.	Квантитативни методи у пословном одлучивању	III	3+3
5.	Изборна корпа III (Изборни предмет III)	III	3+2
	Понашање потрошача		
	Маркетинг истраживање		
6.	Међународна трговина	IV	3+3
7.	Предузетништво	IV	3+2
8.	Изборна корпа(Први страни пословни језик 2)	IV	2+2
	Први страни пословни језик 2 Енглески		
	Први страни пословни језик 2 Немачки		
	Први страни пословни језик 2 Руски		
	Први страни пословни језик 2 Француски		
9.	Стручна пракса I	IV	
10.	Изборна корпа IV (Изборни предмет IV)	IV	3+2
	Пословно комуницирање		
	Тржишно комуницирање		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ПРЕДУЗЕТНИЧКИ БИЗНИС**

Друга година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Увод у финансијско пословање	III	3+3
2.	Примена информационих технологија	III	3+3
3.	Управљање и контрола трошкова	III	2+2
4.	Пословно окружење	III	2+2
5.	Изборна корпа III (Изборни предмет III)	III	3+2
	Пословне медије		
	Геополитика		
6.	Квантитативни методи у пословном одлучивању	IV	3+3
7.	Предузетништво	IV	3+2
8.	Изборна корпа(Први страни пословни језик 2)	IV	2+2
	Први страни пословни језик 2 Енглески		
	Први страни пословни језик 2 Немачки		
	Први страни пословни језик 2 Руски		
	Први страни пословни језик 2 Француски		
9.	Стручна пракса I	IV	
10.	Изборна корпа IV (Изборни предмет IV)	IV	3+2
	Пословно комуницирање		
	Тржишно комуницирање		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ТУРИЗАМ И ХОТЕЛИЈЕРСТВО**

Друга година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Маркетинг	III	2+2
2.	Примена информационих технологија	III	3+3
3.	Основи туризма и хотелијерства	III	2+2
4.	Економика предузећа	III	3+3
5.	Изборна корпа III (Изборни предмет III)	III	3+2
	Маркетинг истраживање		
	Понашање потрошача		
6.	Квантитативни методи у пословном одлучивању	IV	3+3
7.	Предузетништво	IV	3+2
8.	Изборна корпа(Први страни пословни језик 2)	IV	2+2
	Први страни пословни језик 2 Енглески		
	Први страни пословни језик 2 Немачки		
	Први страни пословни језик 2 Руски		
	Први страни пословни језик 2 Француски		
9.	Стручна пракса I	IV	
10.	Изборна корпа IV (Изборни предмет IV)	IV	3+2
	Тристичка географија		
	Посебни облици туризма		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ И РАЧУНОВОДСТВО**

Трећа година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Финансијска тржишта и институције	V	3+2
2.	Анализа финансијских извештаја	V	3+3
3.	Осигурање	V	3+2
4.	Финансијска стратегија и планирање пореза	V	2+2
5.	Изборна корпа V (Изборни предмет V)	V	3+2
	Вредновање предузећа		
	Актуарство		
6.	Банкарски менаџмент	VI	3+2
7.	Финансијски менаџмент	VI	2+2
8.	Управљачко рачуноводство	VI	3+2
9.	Стручна пракса II	VI	
10.	Изборна корпа VI (Изборни предмет VI)	VI	3+3
	Инвестиционо банкарство		
	Анализа хартија од вредности		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ТРГОВИНА И МЕЂУНАРОДНО
ПОСЛОВАЊЕ**

Трећа година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Трговински менаџмент	V	3+2
2.	Спољнотрговинско пословање	V	3+2
3.	Менаџмент набавке	V	3+3
4.	Изборна корпа (Први страни пословни језик 3)	V	2+2
	Први страни пословни језик 3 Енглески		
	Први страни пословни језик 3 Немачки		
	Први страни пословни језик 3 Руски		
	Први страни пословни језик 3 Француски		
5.	Изборна корпа V (Изборни предмет V)	V	3+2
	Познавање робе		
	Међународно опорезивање		
6.	Међународне организације и интеграције	VI	3+3
7.	Менаџмент услуга	VI	3+2
8.	Изборна корпа (Други страни пословни језик)	VI	2+2
	Други страни пословни језик Енглески		
	Други страни пословни језик Немачки		
	Други страни пословни језик Руски		
	Други страни пословни језик Француски		
9.	Стручна пракса II	VI	
10.	Изборна корпа VI (Изборни предмет VI)	VI	3+2
	Електронска трговина		
	Интернет технологије у пословању		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ПРЕДУЗЕТНИЧКИ БИЗНИС**

Трећа година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Финансијска тржишта и институције	V	3+2
2.	Тржишно пословање	V	3+2
3.	Основи електронског пословања	V	3+2
4.	Стратешки менаџмент технологија и иновација	V	2+2
5.	Изборна корпа V (Изборни предмет V)	V	3+3
	Менаџмент набавке		
	Међународне организације и интеграције		
6.	Менаџмент малих и средњих предузећа	VI	2+2
7.	Управљање квалитетом	VI	3+2
8.	Израда и имплементација бизнис плана	VI	3+3
9.	Стручна пракса II	VI	
10.	Изборна корпа VI (Изборни предмет VI)	VI	3+2
	Вредновање предузећа		
	Међународно опорезивање		
Укупно ЕСПБ			

Студијски програм: **ТУРИЗАМ И ХОТЕЛИЈЕРСТВО**

Трећа година			
Р.бр.	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова
1.	Економика туризма	V	3+2
2.	Менаџмент туристичких и хотелијерских предузећа	V	3+3
3.	Менаџмент људских ресурса у туризму и хотелијерству	V	3+2
4.	Изборна корпа (Први страни пословни језик 3)	V	2+2
	Први страни пословни језик 3 Енглески		
	Први страни пословни језик 3 Немачки		
	Први страни пословни језик 3 Руски		
	Први страни пословни језик 3 Француски		
5.	Изборна корпа V (Изборни предмет V)	V	3+2
	Природни ресурси у туризму		
	Спортско – рекреативни туризам		
6.	Менаџмент туристичке дестинације	VI	3+3
7.	Квалитет услуга у туризму и хотелијерству	VI	3+2
8.	Изборна корпа (Други страни пословни језик)	VI	2+2
	Други страни пословни језик Енглески		
	Други страни пословни језик Немачки		
	Други страни пословни језик Руски		
	Други страни пословни језик Француски		
9.	Стручна пракса II	VI	
10.	Изборна корпа VI (Изборни предмет VI)	VI	3+2
	Екологија и одрживи развој у туризму		
	Рурални туризам		
Укупно ЕСПБ			

III УСЛОВИ ЗА УПИС У ПРВУ ГОДИНУ СТУДИЈА

1. ПРИЈАВА НА КОНКУРС

1. Право на конкурс за упис у прву годину студија имају кандидати који имају завршену:

- средњу школу свих занимања у четворогодишњем и трогодишњем трајању
- нострификовану диплому о стеченом средњем образовању.

2. Кандидат који конкурише за упис полаже *пријемни испит* из два предмета, по избору, од седам наведених предмета:

- *Економија*
- *Пословна економија*
- *Математика*
- *Информатика*
- *Социологија*
- *Географија*
- *Психологија*

За ове предмете кандидат се опредељује приликом подношења пријаве на конкурс. Пријемни испит обухвата програмске садржаје одговарајућих предмета средње школе.

3. Упис кандидата у Школу спроводи се на основу конкурса.

Конкурс садржи: број студената за одређене студијске програме, услове за упис студената, мерила за утврђивање редоследа кандидата, начин и време полагања пријемног испита, рок за упис примљених кандидата и висину школарине коју плаћају студенти чије се образовање не финансира из буџета као и начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед.

4. Ако се кандидат који је остварио право на упис по конкурсуну не упише у предвиђеном року, Школа ће, уместо њега, уписати другог кандидата, према редоследу на ранг листи.

5. Кандидати су обавезни да на полагање пријемног испита понесу са собом личну карту или пасош.

6. Учесник конкурса који сматра да редослед кандидата на јединственој ранг листи за одсек није утврђен на начин предвиђен конкурсуну, може поднети приговор директору Школе

на начин и по поступку утврђеном у Статуту Школе и самим конкурсом.

7. Рок за пријаву кандидата, распоред полагања пријемног испита и друге информације везане за упис, Школа ће објавити на огласној табли и на web сајту Школе: www.vps.ns.ac.rs

Школа ће организовати припремну наставу за полагање пријемног испита.

Уколико се у првом конкурсном року не попуни планирани број кандидата, Школа ће по истом поступку организовати упис кандидата у другом конкурсном року.

Кандидат који је као ученик четвртог разреда средње школе освојио једно од прва три појединачна места на републичком такмичењу које организује Министарство просвете, или на међународном такмичењу, не полаже пријемни испит из тог предмета. Овим кандидатима вреднује се пријемни испит односно део тог испита са максималним бројем бодова, на основу захтева кандидата и доказа који кандидат доставља уз пријаву на конкурс.

Редослед кандидата за упис на студије утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, тако да кандидат може освојити највише 100 бодова.

Под општим успехом у средњој школи подразумева се збир просечних оцена у свим разредима помножен са два, тако да кандидат може стећи највише 40 бодова.

Кандидатима са завршеном трогодишњом средњом школом општи успех у трећем разреду се рачуна у двоструком износу.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит се полаже из два предмета од седам понуђених. Сваки од предмета се бодује са по 30 бодова тако да се по основу полагања пријемног испита може остварити највише 60 бодова.

Укупан број бодова који кандидат може сакупити по основу успеха и резултата на тесту износи 100.

Школа утврђује јединствену ранг листу по студијским програмима.

Место кандидата на ранг листи одређеног студијског програма одређује да ли кандидат може бити уписан у Школу, као и да ли се финансира из буџета или се сам финансира.

На терет буџета на студије може бити уписан кандидат који се налази на ранг листи до броја утврђеног за упис кандидата на терет буџета и има најмање 51 бод.

Кандидат који сам плаћа школарину може бити уписан ако се налази на ранг листи до броја одобреног за упис самофинансирајућих студената и има најмање 30 бодова.

Уколико два или више лица имају исто место на ранг листи, односно имају исти број бодова, предност има кандидат са већим бројем бодова оствареним на пријемном испиту.

2. ПОТРЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Кандидати приликом пријаве на конкурс подносе фотокопије и оригинале на увид, следећих докумената:

- Сведочанства свих разреда средње школе
- Диплому или сведочанство о завршеној средњој школи
- Извод из матичне књиге рођених
- Потврду о уплаћеној накнади за полагање пријемног испита на рачун Школе – сопствени приходи: **840-1752666-15 модел: 97 позив на број: 10223101693811**
- Другу документацију одређену конкурсом

3. УПИС ПРИПАДНИКА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ИЗ СУСЕДНИХ ЗЕМАЉА

Припадници српске националне мањине из суседних земаља уписују се у Школу под истим условима као и грађани Републике Србије. Приликом пријављивања на конкурс потребно је предати нострификована школска документа. Кандидати који поседују документа Републике Српске и бивше Републике Српске Крајине конкуришу без нострификације.

Суседне земље су: Мађарска, Румунија, Бугарска, Македонија, Албанија, Босна и Херцеговина, Словенија, Хрватска и Црна Гора.

Поступку нострификације и еквиваленције не подлежу дипломе и сведочанства из Републике Српске, дипломе и сведочанства

стечена за време постојања Државне Заједнице Србије и Црне Горе и дипломе и сведочанства стечена за време постојања бивше СФРЈ, у бившим републикама.

4. УПИС ДРЖАВЉАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ КОЈИ СУ СРЕДЊУ ШКОЛУ ЗАВРШИЛИ У ИНОСТРАНСТВУ

Држављани Републике Србије који су завршили средњу школу у иностранству, конкуришу за упис у прву годину студија, по претходно обављеној нострификацији њихових школских сведочанстава стечених у иностранству.

5. УПИС СТУДЕНАТА СТРАНОГ ДРЖАВЉАНСТВА

На прву годину студија Школа уписује кандидате стране држављане, у оквиру одобрене квоте за упис.

Кандидат – страни држављанин, приликом пријављивања на конкурс, подноси нострификовану диплому о завршеној средњој школи.

Пре уписа кандидат страни држављанин је дужан да поднесе и:

- уверење да је здравствено осигуран за школску годину коју уписује;
- уверење стручне комисије да влада српским језиком. Ови студенти плаћају школарину у току целог школовања, осим ако међународним споразумом или билатералним споразумом није другачије одређено

6. ДОКУМЕНТИ ЗА УПИС У ШКОЛУ

Кандидати који стекну право на упис у Школу подносе:

- *оригинал документа (диплому, сведочанство, извод из МКР не старији од 6 месеци)*
- *два обрасца ШВ-20,*
- *индекс – студентску књижицу,*
- *две фотографије 4x6 см,*
- *доказ о уплати накнаде за студије, за студенте који плаћају школарину,*
- *доказ о уплати накнаде за студентски фонд и осигурање.*

Фотокопије докумената кандидата који нису примљени се не враћају.

IV ПРОГРАМ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА

Пријемни испит полаже се из два, од следећих предмета:

- *Економија*
- *Пословна економија*
- *Математика*
- *Информатика*
- *Социологија*
- *Географија*
- *Психологија*

ЕКОНОМИЈА

1. Предмет економије

Политичка економија као наука о законима друштвене производње. Дефинисање процеса производње (техничка и друштвена страна производног процеса). Производне снаге друштва. Појам и основне карактеристике односа производње. Економске категорије и њихова историјска променљивост. Начин производње, друштвено-економска формација, друштвено-економска епоха. Основна обележја економских закона.

2. Основни појмови о друштвеној производњи

Нужност производње и њени чиниоци: производња и људске потребе, основни чиниоци производње, карактеристике производње у савременим условима, производна функција. Друштвена подела рада и њен значај за развој производних снага рада, друштвено-економских односа и система привређивања. Друштвени производ и његови саставни делови: појам друштвеног производа, фактори који одређују обим и динамику раста друштвеног производа, појам националног дохотка и његова расподела, потребан производ и вишак прихода. Закон сразмерног распореда друштвеног фонда рада. Друштвена репродукција и њени облици: појам и облици

друштвене репродукције, међусобна повезаност и условљеност производње, расподеле, размене и потрошње.

3. Робна производња и њене законитости

Услови настанка робне производње и њене карактеристике. Роба и њена својства (радна теорија вредности и субјективна теорија вредности). Новац: настанак новца, функције новца, количина новца у оптицају, инфлација и дефлација. Закон вредности и његове основне карактеристике.

4. Тржиште и механизам испољавања закона вредности

Појам тржишта и његове функције. Различити облици тржишне конкуренције. Тржишни субјекти у робној привреди. Тржишна вредност и тржишна цена и њихов међусобни однос. Утицај понуде и тражње на кретање тржишне цене. Усклађивање понуде и тражње (облици тржишне равнотеже - закон понуде и тражње).

5. Робни произвођач и његова репродукција

Појам робног произвођача. Производња и њене карактеристике у робној привреди. Карактер фактора производње у робној привреди: радна снага као роба, појам капитала. Појам обрта и кружног кретања фактора производње у робној привреди. Трошкови производње и цена коштања робног произвођача. Показатељи пословног успеха робног произвођача (парцијални и синтетички). Појам и нужност акумулације у робној привреди: појам акумулације, органски састав капитала, облици акумулације.

6. Доходци и њихови извори

Плурализам својинских облика и дохотка у савременој робној привреди. Најамнина: суштина најамнине и облици плаћања радне снаге, утицај државе и колективних уговора на кретање најамнине. Профит, добит и доходак у савременој робној (тржишној) привреди. Трговачки капитал и трговачки профит: трговачки профит, трошкови промета и њихов карактер, структура продајне цене трговине. Камата: зајмовни капитал и камата, банке и кредити. Дивиденда: акцијски капитал и дивиденда, врсте и значај хартија од вредности, тржиште хартија од вредности. Рента: земљишни капитал и рента, облици ренте, закупнина и рента.

7. Основне карактеристике друштвено - економске репродукције савременог друштва (мешовита привреда)

Основна обележја развоја савременог друштва у условима постојеће техничко-технолошке револуције: настајање нове друштвене поделе рада, закон концентрације и централизације у савременим условима, карактеристике планирања у савременој тржишној привреди. Основне карактеристике производне и тржишне структуре савремене робне (тржишне) привреде. Узроци настанка и развоја државног капитала. Економске функције државе и државни интервенционизам. Подруштвљавање процеса производње и промене у економској структури савременог друштва. Промене у положају радника у савременом друштву: акционарство запослених, учешће у профиту, партиципација у управљању (облици својине и облици учешћа у управљању). Друштвено-економско значење прелазног периода, промене у друштвено-економској структури савременог друштва и настанка новог начина производње.

Литература:

Уџбеник "Основи економије" за I разред економске школе, аутора: Д. Богдановић и Г. Иванишевић и уџбеник "Основи економије" за II разред економске школе, аутора: Д. Драгишић, Б. Илић, Б. Медојевић и М. Павловић, Завод за издавање уџбеника и наставна средства, Београд.

ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА

1. Увод у пословну економију

Појам и предмет изучавања пословне економије

Циљеви изучавања пословне економије

Економија предузећа

2. Носиоци привређивања

Предузеће као носилац привређивања

Остали носиоци привређивања

3. Предузеће

Појам, настанак и карактеристике предузећа

Задаци предузећа

Елементи предузећа
Врсте предузећа
Организациони облици предузећа
Предузеће као систем
Оснивање и престанак рада предузећа

4. Функције предузећа

Управљање
Руковођење
Извршење

5. Средства и извори средстава предузећа

Појам средстава
Основна средства
Обртна средства
Средства посебних намена
Извори средстава
Контрола коришћења средстава

6. Трошкови пословања предузећа

Појам утрошака и трошкова
Утрошци елемената производње
Подела трошкова:

- Подела трошкова према елементима производње
- Подела трошкова према местима настанка
- Подела трошкова према начину преношења на носиоце
- Подела трошкова према зависности од обима производње

Динамика укупних трошкова
Калкулације трошкова
Контрола трошкова предузећа

7. Токови вредности у предузећу

Појам тока вредности
Појам и циљеви ангажовања
Елементи ангажовања средстава
Циклус и коефицијент ангажовања
Контрола ангажовања средстава

8. Резултати пословања предузећа

Појам и врсте резултата пословања предузећа
Физички производ, укупан приход, добитак
Праћење, упоређивање и расподела резултата пословања

9. Принципи пословања предузећа

Појам економских принципа пословања

Продуктивност

Економичност

Рентабилност

Повезаност парцијалних принципа пословања предузећа

10. Подручја управљања

Управљање производњом

Управљање маркетингом

Управљање финансијама

Управљање пројектима

Литература:

Божидар Ставрић, Благоје Пауновић, Петар Бојовић: ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА, за први разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2006. година.

Божидар Ставрић, Благоје Пауновић, Горан Петковић: ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА, за четврти разред економске школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2006. година.

МАТЕМАТИКА

1. Рационални алгебарски изрази

Полиноми и операције са њима. Растављање на чиниоце и најмањи заједнички садржалац. Алгебарски разломци и рачунске операције са алгебарским разломцима.

2. Линеарне једначине и неједначине. Линеарна функција

Линеарне функције. Линеарне једначине са једном непознатом. Линеарне неједначине са једном непознатом. Системи линеарних једначина са две непознате. Системи линеарних неједначина са две непознате. Примена линеарних једначина са једном и две непознате на решавање разних проблема.

3. Пропорционалност и пропорције

Размере и пропорције. Процентни, промилни и каматни рачун. Примена пропорција на решавање практичних проблема.

4. Степеновање и кореновање. Комплексан број

Степеновање целим позитивним и негативним изложиоцем и нулом. Степеновање разломљеним изложиоцем. Рачунске операције са степенима и коренима. Рационалисање именилаца. Основне особине комплексних бројева. Рачунске операције са комплексним бројевима.

5. Квадратна једначина и неједначина. Квадратна функција

Квадратне функције. Квадратне једначине са једном непознатом. Особине решења квадратне једначине. Примена квадратне једначине на решавање практичних проблема. Ирационалне једначине које се свде на квадратне. Квадратна неједначина са једном непознатом.

6. Експоненцијалне и логаритамске једначине/неједначине и функције

Експоненцијалне функције. Експоненцијалне једначине и неједначине. Логаритамске функције. Особине логаритама. Логаритамске једначине и неједначине.

7. Аритметички и геометријски низови

Формирање чланова низа. Општи члан низа. Сума првих n чланова низа. Збир бесконачног опадајућег геометријског низа. Примена аритметичког и геометријског низа на практичне проблеме.

8. Тригонометрија

Основне тригонометријске функције дефинисане у правоуглом троуглу. Везе између тригонометријских функција истог угла, основне тригонометријске идентичности. Тригонометријске функције двоструких и полу-углова. Тригонометријске једначине. Ток и график основних тригонометријских функција.

Литература:

Проф. др Драган Мунитлак, Др Милорад Мијатовић: *Збирка решених задатака из математике за припрему класификационог испита*, Виша пословна школа, Нови Сад, 2003, која се може набавити у Школи.

ИНФОРМАТИКА

1. Рачунарство и информатика

Предмет изучавања, Информатика и друштво. Историјат

2. Рачунарски системи

Структура рачунарског система, Хардвер, Процесори (микропроцесори). Магистрале. Меморије. Периферијски уређаји и интерфејс. Повезивање хардверских компоненти (конфигурације система). Структура РС-а. Кућиште (матична плоча, разне врсте картица, хард-диск, дискетна јединица, CD-јединица), монитор, тастатура, миш. Периферијски уређаји (штампач, модем, скенер,...)

Софтвер, Основни појмови и карактеристике. Оперативни системи. Функције оперативних система. Развој оперативних система. Карактеристике савремених оперативних система. Развојни софтвер. Преводиоци и интерпретатори. Развојна окружења. Апликативни програми (текст-процесори, радне табеле, графички пакети, системи за управљање базама података, игре,...). Услужни програми. Лиценце. Заштите. Вируси.

3. Графичке оперативне средине

Основни појмови и карактеристике. Прозор (делови прозора и њихова улога, миш, сличица (икона), падајући (скачући) мени.

Покретање апликација у графичком радном окружењу. Коришћење миша. Рад са прозорима.

Унос и едитовање текста (кретање кроз текст, брисање, замена, чување текста, рад са блоковима, претраживање и замена).

Стартовање неких основних апликација (игре, Calculator, Paint,...). Истовремено извршавање више апликација и прелазак из једне у другу. Прелазак у DOS и извршавање DOS апликација.

Рад са дисковима и датотекама.

4. Обрада текста

Основни појмови (пасус, маргина, заглавље, подножје). Структура текста. Принципи дактилографије, подешавање радног окрушења, припрема за писање. Уношење текста. Чување текста. Затварање датотеке. Завршетак рада. Учитавање

документа и измена у документу. Рад са блоковима (копирање, исецање, лепљење). Рад са више докумената. Обликовање документа (измена фонта, поравнање, назубљивање). Набрајање у тексту. Фусноте. Обележавање страница. Креирање заглавља и подножја. Рад са табелама. Уметање слика у текст. Штампање документа.

5. Рачунарске комуникације

Начини комуникације између рачунара. Рачунарске мреже. Интернет и Интранет. Рад са читачима Интернета. Електронска пошта.

6. Мултимедијске апликације

Коришћење мултимедијских апликација. Коришћење CD-а са књигама, енциклопедијама, атласима...

7. Интернет

Презентације на Интернету. Специфичности презентације на Интернету. Home Page. Портали. Е-пословање. Хипермедија. Претраживање на интернету. Индексирање докумената. Претраживачи (Претраживачке интернет машине) и њихово коришћење.

Литература:

Никола Клем: Рачунарство и информатика, за први разред средње школе, Завод за уџбенике, Београд (осмо прерађено издање 2007).

СОЦИОЛОГИЈА

1. Предмет социологије

Одређење предмета социологије. Социологија и друге друштвене науке. Метод социологије. Развој социологије као научне дисциплине. Социолошке теорије.

2. Природа, човек и друштво

Рад и подела рада као основа стварања и развоја човека и друштва. Друштвена производња. Робни облик друштвене производње. Природна и друштвена средина. Друштво и становништво. Природа и човек у технолошком друштву. Еколошки проблеми.

3. Структура и организација друштва

Елементи друштвене структуре. Друштвене групе. Брак и породица (популациона политика). Професионалне, територијалне, религијске и друге друштвене групе. Друштвене заједнице. Породица, народ, нација (популациона политика). Друштвено раслојавање (класе и слојеви). Друштвене институције и организације. Држава, право и политика. Политичке партије и покрети. Друштвена свест и њени облици.

4. Култура и друштво

Појам културе и цивилизације. Врсте културних значења. Религија (типови религиозности). Обичај и морал. Филозофија и наука. Уметност (врсте уметничког стваралаштва). Масовна култура и подкултура. Култура и личност.

5. Промене и развој друштва

Врсте друштвених промена. Друштвена покретљивост. Друштвени развој и његови чиниоци. Развојне перспективе савременог друштва.

Литература:

М. Митровић, С. Петровић: Социологија, за III разред стручних школа и IV разред гимназије.

ГЕОГРАФИЈА

1. Карта и картографски метод у географији

Математичка основа географске карте. Картографски метод у географији. Подела карата према размери и садржини.

2. Становништво и насеља

Одлике и фактори демографског развоја. Распоред становништва на Земљи. Структура становништва. Културни и животни стандард. Насеља.

3. Основне политичко-географске карактеристике савременог света

Политичка карта света до Другог светског рата. Савремена политичка карта света.

4. Основне економско-географске одлике светске привреде

Светска привреда и међународна подела рада. Гранско и територијално повезивање производње. Индустријализација као друштвено-економски процес. Неравномерни развој – основна противречност савременог света. Нова научно-технолошка револуција и њене последице.

5. Политичко-географске, демографске и економско-географске одлике појединих делова света

Одлике и политичко географска подела Азије. Економско-географске одлике Африке. Одлике и политичко-географске одлике Латинске Америке. Економско-географске одлике Северне Америке. Одлике и политичко-географска подела Аустралије. Економско-географске одлике Европе.

6. Економско-географска валоризација природних потенцијала света и наше земље

Увод у економску географију света и Србије. Карактеристике и структура богатства друштва. Економско-географска валоризација рељефа. Климатски фактори. Воде на Земљи и у нашој земљи. Продуктивно земљиште. Географски омотач Земље. Рејонирање природних потенцијала наше земље.

7. Друштвено-географски фактори привређивања

Основни географски садржаји и типови држава. Број, динамика раста и густина становништва света и наше земље. Основне структуре становништва света. Насеља и процес урбанизације у свету и нашој земљи. Друштвено-географски фактори привређивања. Научно-технолошки развој као фактор привређивања.

8. Економско-географско дефинисање привреде и фазе развоја привреде Србије

Значај привреде и подела људских делатности. Економско-географска рејонизација. Фазе развоја привреде Србије. Пољопривреда. Услови за развој и типови пољопривреде. Биљна производња, сточарство, лов и риболов. Индустрија. Развој, подела и значај индустрије. Енергетика. Сировине и њихов значај. Тешка и лака индустрија Србије. Услови и фактори за развој саобраћаја. Основна обележја савремених телекомуникација и информатике света и Србије.

Литература:

Илић, Ј., Ђурић, В., Ракићевић, Т., Родић, Д., Ђорђевић, Н., (2007): Географија за II разред економске школе, Завод за уџбенике, Београд.

Ђурић, В., (2006): Географија за II разред гимназије, Завод за уџбенике, Београд.

ПСИХОЛОГИЈА

- 1. Психологија као научна дисциплина** (предмет и гране психологије, однос психологије и других наука, методе и технике истраживања у психологији).
- 2. Осећаји и опажаји** (појам осећаја и опажаја, пажња, опажање особа, опажање емоција, оцењивање црта личности, прва импресија, грешке у опажању особа).
- 3. Учење** (класично условљавање, емоционално условљавање, инструментално учење, учење путем покушаја и погрешака, учење увиђањем, учење по моделу, вербално учење, трансфер учења, памћење и заборављање као пратиоци учења; психолошки услови успешног учења: способности, мотивација, физички и физиолошки услови, радне навике, методе и технике, осмишљавање, учење по деловима и учење целине, временски распоређено и концентрисано учење, активно учење и преслишавање, понављање, подвлачење, прављење забелешки).
- 4. Мишљење** (стваралачко мишљење, појам и критеријум стваралаштва, ток и фазе стваралачког мишљења, имагинативно и реалистичко мишљење, дивергентно и конвергентно мишљење, развој мишљења; интелектуалне способности: интелигенција и мерење интелигенције, умни количник, структура способности, индивидуалне разлике).
- 5. Емоције** (органичне промене при емоцијама, схватања о природи емоција, развој емоција код деце, емоционални живот у адолесценцији, међулична наклоњеност и ненаклоњеност, љубав, значај емоција за ментално здравље, стрес, анксиозност, психосоматска обољења).

- 6. Мотиви** (органски мотиви, сексуални, родитељски, мотиви интелектуалног рада, лични мотиви, мотив постигнућа, друштвени мотиви, агресивност, функционална аутономија мотива, хијерархија мотива, морална свест као покретач активности; ставови, интересовања и вредности: врсте ставова, конформизам, предрасуде, интересовања, природа и врсте интересовања, вредности, формирање вредности, пропаганда, јавно мњење; фрустрације и конфликти: појам фрустрација и конфликта, врсте конфликта, реакције на фрустрације и конфликте, позитивне последице фрустрације, реалистичко реаговање на фрустрације, одбрамбени механизми).
- 7. Личност** (дефиниције личности; структура личности: организација особина, личност као систем црта, темперамент и црте темперамента, карактер и црте карактера, способности као црте личности, телесне особине као фактори личности, свест о себи, приказивање личности, психолошки профил, типови и типологија личности; динамика личности: узроци и извори људског понашања, категорије динамичких диспозиција, воља и одлучивање; развој личности: развој и социјализација личности, социјализација, чиниоци социјализације, породица, школа, вршњаци, друштвене организације, мас-медији, култура, друштвени систем, интеграција у друштвену заједницу, појединац као део друштва, везаност за групе, лични и социјални идентитет, зрела личност).
- 8. Теорије личности** (појам и важност и природа теорија личности, Фројдова психоаналитичка теорија личности, Бихејвиористичка схватања личности, Олпортова теорија црта, Фромова социјална теорија личности, хуманистичке теорије личности).

Литература:

Рот, Н., Радоњић, С. (2002). *Психологија* (за II разред гимназије и II и III разред подручја рада економија, право и администрација). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Библиотека

V ПРИМЕРИ ТЕСТОВА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ

1. Обележја економских закона су :

- а) постојаност и непроменљивост
- б) историјска нужност
- в) објективно нужни и независни од воље људи
- г) друштвени карактер

2. Цена коштања :

- а) $СК = c + m$
- б) $СК = \text{Troš.fik.kap.} + \text{troš.optic.kap.}$
- в) $СК = c + v + m$
- г) $СК = c + v + Ppf$

3. Укупан друштвени фонд рада једне земље чини :

- а) укупно радно способно становништво
- б) производно становништво
- в) укупан минули и текући рад, односно средства за производњу и радно способно становништво
- г) радно способно становништво и природно богатство

4. Продуктивност рада се израчунава стављањем у однос :

- а) $Pr =$ б) $Pr =$
- с) $Pr =$ д) $Pr =$

5. Пораст продуктивности рада има за последицу :

- а) повећање вредности по јединици производа
- б) непромењену вредност по јединици производа
- в) опадање вредности по јединици производа
- г) несразмерни раст вредности у односу на раст продуктивности

6. Национални доходак је новчани израз :

- а) пренете вредности
- б) пренете и новостворене вредности
- в) новостворене вредности
- г) акумулације

7. Роба која "тражи" да изрази своју вредност налази се у :

- а) апсолутном облику вредности
- б) еквивалентном облику вредности
- в) прометном облику вредности
- г) релативном облику вредности

8. Вишак производа намењен је :

- а) потребама непроизводног становништва
- б) потребама непроизводног и неактивног становништва
- в) за акумулацију и резерве
- г) потребама непроизводног и неактивног становништва, акумулацију и резерве

9. Величина вредности робе је увек одређена :

- а) утрошеним конкретним радом
- б) друштвено потребним радним временом неопходним за њену производњу
- в) утрошеним апстрактним и конкретним радом
- г) условима производње

10. Закон вредности је закон :

- а) закон робне привреде
- б) универзални закон
- в) закон робне и натуралне привреде
- г) закон натуралне привреде

11. Тржишна вредност робе је :

- а) просечна вредност робе произведена у привреди
- б) исто што и тржишна цена
- в) просечна вредност робе произведене у одређеној грани
- г) просечна вредност индивидуалног произвођача

12. Употребна вредност радне снаге :

- а) да ствара вредност
- б) да остварује процес рада и у том процесу ствара вредност већу од своје сопствене вредности
- в) да ствара вишак вредности
- г) да репродукује своју вредност

13. Тражњу у најопштијем смислу подразумева :

- а) укупна количина новца коју су купци спремни да дају за робу која им је потребна
- б) сума потреба за одређеном робом
- в) ознака за количину робе која се нуди на тржишту
- г) ознака за количину робе на залихама

14. Структуру вредности робе чине :

- а) количина апстрактног и конкретног рада
- б) пренета и новостворена вредност
- в) цена коштања и просечан профит
- г) трошкови пословања и добит

15. Критериј поделе елемената производног капитала на константни и варијабилни :

- а) понашање капитала у процесу обртања вредности
- б) понашање фактора производње у процесу стварања вредности и вишка вредности
- в) понашање капитала у процесу преношења вредности
- г) понашање капитала у процесу трошења

16. У оптицајни или циркулишући капитал убрајају се :

- а) средства за рад
- б) средства за производњу
- в) радна снага
- г) предмети рада и радна снага

17. Стопа вишка вредности :

- а) $m' =$
- б) $m' =$
- в) $m' =$
- г) $m' =$

18. Апсолутна рента је рента коју одбацује :

- а) најплоднија парцела
- б) најлошија парцела
- в) свака парцела
- г) парцела на којој је монополисана нека природна сила

19. Рента је :

- а) осамостаљени део друштвеног капитала уложен у земљу
- б) разлика између продајне цене и вредности
- в) доходак власника земље који он добија за уступање земље ради обраде
- г) доходак закупца земље

20. Структура монополске цене пољопривредних производа је:

- а) $T_c = c + v + P_{pf} + A_r$
- б) $T_c = c + v + P_{pf} + A_r + M_r$
- в) $T_c = c + v + P_{pf} + m$
- г) $T_c = c + v + m + M_r$

ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА

- 1. У натуралним јединицама исказује се:**
  - а) добит
  - б) укупан приход
  - в) физички обим производње
  - г) укупни трошкови
- 2. Уплата за производ који још није добијен**
  - а) назива се кало
  - б) назива се аванс
  - в) назива се концесија
  - г) назива се маржа
- 3. У производњи одећа тканина је:**
  - а) средство за рад
  - б) основни материјал
  - в) помоћни материјал
  - г) режијски материјал
- 4. Распоређивање укупних трошкова на носиоце назива се**
  - а) амортизација
  - б) акумулација
  - в) калкулација
  - г) флукуација
- 5. У натуралним јединицама исказује се:**
  - а) укупан приход
  - б) укупан трошак
  - в) физички обим производње
  - г) добит
- 6. Хабање, старење, квар и лом су основни облици трошења:**
  - а) основног материјала за израду
  - б) основних средстава
  - в) помоћног материјала
  - г) предмета рада
- 7. Ако набавна цена порасте:**
  - а) трошкови материјала ће порасти
  - б) трошкови материјала се не мењају
  - в) опадају трошкови материјала
  - г) утрошци материјала нагло расту

- 8. Разлика између укупних прихода и укупних расхода је:**
- а) укупан трошак
  - б) акумулација
  - в) добитак (добит) односно профит
  - г) пословни фонд
- 9. Према карактеристикама процеса рада шумарска предузећа спадају у**
- а) услужна
  - б) индустријска
  - в) производна
  - г) државна
- 10. Доношење одлука о циљевима предузећа припада**
- а) функцији руковођења
  - б) функцији управљања
  - в) контролној функцији
  - г) парламенту односно влади
- 11. Вертикалном поделом функција у предузећу обухваћене су:**
- а) логистика, координирање производње и надзор
  - б) планирање, истраживање и развој
  - в) управљање, руковођење и извршење
  - г) репродукција, акумулација, инвестирање
- 12. С повећањем степена искоришћености капацитета**
- а) укупни фиксни трошкови остају непромењени
  - б) укупни фиксни трошкови стално расту
  - в) укупни фиксни трошкови циклично расту
  - г) укупни фиксни трошкови опадају, а затим расту
- 13. Рентабилност предузећа дефинише се као тежња да се оствари**
- а) што већа добит уз што мања ангажована средства
  - б) што већа добит уз што мања утрошена средства
  - в) што већи приход уз што мања ангажована средства
  - г) што већа количина производа уз што мање трошкове
- 14. Која од следећих тврдњи је тачна**
- а) носиоци функције управљања су руководиоци
  - б) носиоци функције управљања су власници
  - в) носиоци извршне функције су власници
  - г) носиоци функције руковођења су власници

- 15. Подела предузећа на производна, трговинска и финансијска**
- а) заснива се на врсти делатности
  - б) има у виду величину предузећа
  - в) полази од облика својине
  - г) заснива се на извору основних средстава
- 16. Једно рударско предузеће интегрише се са металуршким предузећем. Овај облик интеграције назива се:**
- а) вертикални
  - б) хоризонтални
  - в) фиксни
  - г) флексибилни
- 17. Издаци употребљени за плаћање основног материјала за израду спадају у:**
- а) варијабилне трошкове
  - б) фиксне трошкове
  - в) реманентне трошкове
  - г) неповратне трошкове
- 18. На слици су приказани трошкови**
- а) зонски по јединици
  - б) фиксни по јединици
  - в) укупни фиксни
  - г) варијабилни
- 19. Продуктивност се дефинише као тежња да се оствари што већа**
- а) добит уз што мања ангажована средства
  - б) добит уз што мања утрошена средства
  - в) количина производа уз што мања ангажована средства
  - г) количина производа уз што мањи утрошак рада
- 20. Подела средстава на ствари, права и новац извршена је користећи као критеријум класификације:**
- а) намену којој средства служе
  - б) појавни облик
  - в) фазу репродукције у којој су средства ангажована
  - г) изворе из којих средства отичу

МАТЕМАТИКА

1. 2% провизије од 28.450 динара је:

- а) 569   б) 659   в) 965   г) 956

2. Која сума за време од 4 године уз интересну стопу 3% донесе 2400 динара интереса?

- а) 20.000   б) 15.000   в) 24.000   г) 42.000

3. Колики је интересни чинилац q ако је проценат $p=4\%$?

- а) $q=1,038$ б) $q=1,04$ в) $q=1,06$ г) $q=1,086$

4. Резултат множења је

- а)   б)   в)   г)

5. Рационалисањем израза добија се:

- а)   б)   в)   г)

6. Резултат растављања на факторе је:

- а) б)   в)   г)

7. Најмањи заједнички садржалац (НЗС) израза и је:

- а)   б)
в)   г)

8. Резултат скраћивања разломка је:

- а)   б)   в)   г)

9. Решење једначине је:

- а)   б)   в)   г)

10. Решење линеарне неједначине је:

- а)   б)   в)   г)

11. Решење система линеарних једначина су:

- а)   б)   в)   г)

12. Решења квадратне једначине су:

а) б) в) г)

13. Квадратна једначина чија су решења гласи:

а) б)

в) г)

14. Решења квадратне неједначине су:

а) б) в) г)

15. Решење једначине је:

а) б) в) г)

16. Решење једначине је:

а) б) в) г)

17. Решења неједначине су:

а) б) в) г)

18. Решење једначине је:

а) $x=18$ б) $x=81$ в) $x=4$ г) $x=2$

19. Збир комплексних бројева је:

а) б) в) г)

20. Ако је тада је:

а) б) в) г)

ИНФОРМАТИКА

- 1. Која од следећих компоненти није саставни део типичног рачунарског система:**
  - а) Контролна јединица
  - б) Централна (унутрашња) меморија
  - в) Излазна јединица
  - г) Процесорска јединица
- 2. Комплексан програмски систем састављен од скупа програма који треба да обезбеде лако и ефикасно коришћење рачунара је:**
  - а) Оперативни систем
  - б) Софтверски пакет
  - в) Хардвер
  - г) Тастатура
- 3. Програми за коришћење различитих периферних јединица и других уређаја су:**
  - а) Текст процесори
  - б) Драјвери
  - в) Апликативни програми
  - г) Услужни програми
- 4. Програми који су писани искључиво са намером да направе штету на рачунару су:**
  - а) Апликативни програми
  - б) Драјвери
  - в) Вируси
  - г) Антивируси
- 5. Програм преводилац учитава програм у:**
  - а) Изворном облику
  - б) Преведеном облику
  - в) Компајлираном облику
  - г) Машинском коду
- 6. У кућишту централне јединице се не налази:**
  - а) Матична плоча
  - б) Графичка картица
  - в) Портови
  - г) Тастатура

- 7. Делови RAM меморије који неки програми алоцирају за своје потребе су:**
- а) Виртуелна меморија
  - б) ROM меморија
  - в) Бафери
  - г) Магистрала
- 8. Прикључна места за повезивање додатних уређаја су:**
- а) Утичница
  - б) Портови
  - в) CD-ROM
  - г) Контролери
- 9. Одабрати начин приказивања слике на графичком уређају:**
- а) Векторски
  - б) Компонентно
  - в) Конвексно
  - г) Апликативно
- 10. Уређаји који преносе слику у рачунар у облику растера су:**
- а) Штампачи
  - б) Скенери
  - в) Флеш драјв уређаји
  - г) Дигитајзери
- 11. Које врсте прозора не постоје у Windows-у:**
- а) Прозор фолдера
  - б) Прозор апликације
  - в) Прозор за дијалог
  - г) Есконтни прозор
- 12. Које од наведених није врста дугмади прозора:**
- а) Обично дугме
  - б) Опционо дугме
  - в) Опциони квадрат
  - г) Уоквирени квадрат
- 13. Који од наведених програма не служи као едитор текста:**
- а) Notepad
  - б) Wordpad
  - в) Microsoft Word
  - г) Joypad

14. MS-DOS је:

- а) Антивирусни програм
- б) Текст процесор
- в) Оперативни систем
- г) Опциони сиситем

15. Који од наведених нису називи фонта:

- а) Times new roman
- б) Arial
- в) Tahoma
- г) Navigator

16. Уметање бројева странице у документу врши се опцијом:

- а) Insert page numbers
- б) Insert object
- в) Insert break
- г) Insert bookmark

17. Који од наведених уређаја није неопходан за комуницирање између рачунара:

- а) Комуникациони медијум
- б) Комуникациони уређај
- в) Комуникациони софтвер
- г) Комуникациони протокол

18. Које од наведених није топологија рачунарских мрежа:

- а) Звездаста топологија
- б) Топологија магистрале
- в) Директна топологија
- г) Прстенаста топологија

19. Јединствена адреса мрежног прикључка уређаја прикљученог на Интернет је:

- а) PI адреса
- б) IPI адреса
- в) PPI адреса
- г) IP адреса

20. Међународно прихваћена скраћеница за једнообразни локатор ресурса је:

- а) FTTP
- б) URL
- в) ULR
- г) HTTP

СОЦИОЛОГИЈА

1. Социологија као друштвена наука је:

- а) посебна друштвена наука
- б) општа, теоријска и основна наука о друштву
- в) примењена наука о друштву
- г) историјска наука о друштву

2. За разлику од социологије, психологија:

- а) прикупља материјал који је од изузетног значаја за утврђивање друштвених законитости
- б) утврђује глобалне законитости друштвених појава
- в) проучава анатомију "база" друштва
- г) проучава карактеристике личности, психичке појаве и унутрашње субјективне доживљаје који изазивају одређене врсте понашања

3. Социометрија је:

- а) специфична техника за мерење друштвених и психолошких веза унутар малих група
- б) квантитативна техника за опис учесталости садржаја порука
- в) квантитативна техника за сређивање података о масовним појавама
- г) врста класификације или типологизације

4. За разлику од друштвених, природне појаве:

- а) су много сложеније, комплексније
- б) одвијају се свесно-плански
- в) објективног су карактера и без значења
- г) релативно су теже за предвиђање

5. Под законитостима друштвеног развоја подразумевају се:

- а) субјективна и нужна веза оруђа за рад и развоја друштва
- б) константне и нужне везе између друштвених појава које су научним путем доказане и које је потврдила друштвена пракса
- в) сукцесија појаве која се релативно лако може предвидети
- г) сукцесија појава на коју се не може утицати вољом и свешћу људи

6. Нације су:

- а) историјски формиране етничке заједнице људи
- б) историјски формиране репродуктивне заједнице
- в) историјски формиране интересне заједнице
- г) друштвено-политичке заједнице

7. Политика у ширем смислу је:

- а) вођење државних послова
- б) делатност политичких партија
- г) свако свесно усмервање друштвених процеса
- д) немилосрдна борба за власт

8. Један од три постулата који чине језгро функционализма, по Роберту Мертону, су:

- а) постулат облика друштвености
- б) постулат структуралног јединства елемената
- в) постулат функционалног јединства друштва
- г) постулат дијалектичког јединства базе и надградње

9. Будизам је:

- а) религија афричких народа
- б) религијски мит старе Грчке
- в) најстарији култ јужно-америчких народа
- г) монотеистичка религија рођена на индијском тлу

10. Поткултура је:

- а) културна посебност једног друштвеног слоја или групе
- б) радикално негативна култура
- в) наркоманија и силеџиство
- г) култура донесена са других простора

11. У утилитарном типу морала:

- а) дужност је изнад свих других вредности
- б) поштовање традиције је најважније
- в) најважније је стварање нових вредности у култури
- г) корист је изнад свих других вредности

12. Оснивачем социологије сматра се:

- а) Огист Конт
- б) Карл Маркс
- в) Георг Вилхелм Фридрих Хегел
- г) Имануел Кант

13. Основни извор друштвених неједнакости је:

- а) политичка функција
- б) друштвена подела рада
- в) идеолошка свест
- г) знање и информације

14. Шта је друштвена заједница:

- а) потрошачка заједница
- б) скупина људи истог мишљења
- в) друштвена организација ради обављања једног задатка
- г) трајно заједништво људи које им омогућава опстанак

15. Структура друштва подразумева:

- а) заступљеност појединих појава
- б) однос између радника и капиталиста
- в) релативно стабилан однос између елемената од којих се друштво састоји
- г) јединство друштвених заједница и природе

16. Политичке партије се, пре свега, разликују:

- а) по својим вођама
- б) по етичким принципима
- в) по идеолошким циљевима и програмској оријентацији
- г) по географском фактору

17. Друштвена елита је група која:

- а) заузима врхунске положаје и влада осталом већином друштва
- б) поседује државне и политичке функције
- в) поседује највише образовање и знање
- г) припада водећим културним институцијама

18. Рад у социолошком смислу је:

- а) свака људска делатност у којој човек троши физичку и духовну енергију
- б) стварање материјалних вредности
- б) однос човека према природи и однос људи међусобно
- г) стварање духовних вредности

19. Главни канал друштвене покретљивости у савременим друштвима је:

- а) бављење политиком
- б) образовање
- в) склапање брака
- г) наслеђивање иметка

20. Кич је творевина која:

- а) се односи само на књижевност
- б) представља плагијат научног дела
- в) подсећа на уметност
- г) врста елитне културе

ГЕОГРАФИЈА

1. Која од наведених научних дисциплина припада друштвеној географији:

- а) биогеографија
- б) географија становништва
- в) геоморфологија
- г) палеогеографија

2. Почетни меридијан са ознаком 0° пролази кроз место:

- а) Оксфорд
- б) Глазгов
- в) Гринич
- г) Кембриџ

3. Линије на карти које повезују све тачке исте надморске висине су:

- а) изохипсе
- б) изобаре
- в) изохијете
- г) изонефе

4. Планови се израђују у следећој размери:

- а) од 1:300.000 до 500.000
- б) од 1:25.000 до 1:200.000
- в) од 1:100 до 1:10.000
- г) од 1:500.000 до 1.000.000

5. Ако се становништво досељава и тиме расте његов број онда настаје:

- а) имиграција
- б) емиграција
- в) миграција
- г) морталитет

- 6. Које године су након распада СССР Летонија, Литванија и Естонија постале независне државе:**
- а) 1992.
  - б) 1993.
  - в) 1991.
  - г) 1994.
- 7. Која од наведених држава има највиши доходак (45.000-25.000 долара) по становнику:**
- а) Аустралија
  - б) Италија
  - в) Словенија
  - г) Данска
- 8. Најмногољуднија држава Африке је:**
- а) Јужна Африка
  - б) Нигерија
  - в) Етиопија
  - г) Алжир
- 9. Најнижи климатско-вегетацијски појас у тропској Америци познат је као:**
- а) TIERRA ELADA
  - б) TIERRA FRIA
  - в) TIERRA TEMPLADA
  - г) TIERRA CALIENTE
- 10. Најмногољуднија земља Латинске Америке је:**
- а) Колумбија
  - б) Мексико
  - в) Перу
  - г) Бразил
- 11. Према облику владавине државе се деле на:**
- а) јединствене и сложене
  - б) монархије и републике
  - в) изужене и разбијене
  - г) демократске и диктаторске
- 12. Позната мултинационална компанија Ексон је из:**
- а) Велике Британије
  - б) Сједињених Америчких Држава
  - в) Јапана
  - г) Кореје

13. Највећи приноси пшенице постижу се у:

- а) Великој Британији
- б) Белгији
- в) Холандији
- г) Чешкој

14. У којој регији се највише производи пиринач:

- а) Јужној Европи
- б) Централној Америци
- в) Монсунској Азији
- г) Северној Африци

15. Највећи произвођач каменог угља је:

- а) Кина
- б) Русија
- в) Аустралија
- г) САД

16. Системи спојених градова и конурбација познати су под именом:

- а) мегалополис
- б) урбанизација
- в) екумена
- г) анекумена

17. Највећи град по броју становника у свету је:

- а) Шангај
- б) Њујорк
- в) Делхи
- г) Токио

18. Позната туристичка бања Карлове Вари налази се у:

- а) Чешкој
- б) Пољској
- в) Словачкој
- г) Словенији

19. Угоститељско-туристичка делатност Србије располаже са око:

- а) 210.000 лежаја
- б) 310.000 лежаја
- в) 410.000 лежаја
- г) 110.000 лежаја

20. Која од наведених држава није чланица Европске уније:

- а) Норвешка
- б) Словенија
- в) Кипар
- г) Малта

ПСИХОЛОГИЈА

1. Какве утиске садржи опажање?

- а) емоционалне
- б) вољне
- в) интелектуалне
- г) чулне

2. Најмања јачина дражи потребна да изазове и најмањи осећај зове се:

- а) горњи праг дражи
- б) адекватна драж
- в) доњи праг дражи
- г) неадекватна драж

3. Како се зове дејство прве импресије на тумачење каснијих података?

- а) стереотипност
- б) упрошћавање
- в) лична теорија
- г) хало-ефекат

4. Брзина заборављања је најмања:

- а) непосредно после учења
- б) током спавања
- в) за време будног стања
- г) током лета

5. Изненадно спонтано јављање праве идеје односи се на једну од фаза стваралачког мишљења. Коју?

- а) препарацију
- б) инкубацију
- в) илуминацију
- г) верификацију

- 6. Сажаљење као сложена емоција настаје "стапањем" двају емоција:**
- а) поштовање и страх
  - б) љутња и њежност
  - в) љубав и страх
  - г) нежност и патња
- 7. Намера обухвата:**
- а) свесно доживљену потребу
  - б) нагон и свест о привлачном циљу
  - в) усмереност ка некој врсти објекта
  - г) вољну радњу и одлуку.
- 8. Нехомеостазним мотивима не припадају:**
- а) мотиви интелектуалног рада
  - б) физиолошки мотиви
  - в) хедонистички мотиви
  - г) лични мотиви
- 9. Који од наведених чинилаца не утиче на пол детета:**
- а) хормон пролактин
  - б) хромозоми
  - в) развој полних ћелија
  - г) лучење полних хормона
- 10. Изразито позитиван или негативан однос према појавама и особама називамо:**
- а) мотивима
  - б) интересовањима
  - в) вредностима
  - г) ставовима
- 11. Фрустрациона теорија предрасуда односи се пре свега на:**
- а) економске групе
  - б) естетске групе
  - в) религиозне групе
  - г) етничке групе
- 12. Јављање великих и тешких препрека које се ни дугорочним напорима не могу лако савладати назива се:**
- а) конфликтом
  - б) фрустрацијама
  - в) физичким препрекама
  - г) социјалним препрекама

13. Када се жена која не може да има децу одлучује да постане васпитачица говоримо о:

- а) промени у начину приступања
- б) повећаном улагању напора
- в) задовољењу индиректним путем
- г) свесној замени циља

14. Скромност и самокритичност су:

- а) опште карактерне црте
- б) према другим људима
- в) према раду
- г) према себи

15. Континуиран, сталан процес који почива на ранијим променама, а основа је за будуће промене назива се:

- а) сазревање (матурација)
- б) учење
- в) развој
- г) социјализација

16. Областу којој леже покретачке снаге људских поступака назива се:

- а) несвесно
- б) инстинкти живота
- в) инстинкти смрти
- г) либидо

17. Схватање да човек има само позитивна и неутрална својства карактеристично је за:

- а) Олпорта
- б) Милера и Доларда
- в) Маслово
- г) Фројда

18. Психичко стање у коме преовладава осећање усамљености, немоћи и отуђености од света и збивања у њему назива се:

- а) алијенација
- б) аномија
- в) анксиозност
- г) фобија

19. Задовољство у мучењу других особа називамо:

- а) деструктивношћу
- б) садизмом
- в) мазохизмом
- г) пироманијом

20. Колективна настојања да се покрену и остваре одређене друштвене промене називају се:

- а) формалне групе
- б) скупине
- в) припадничке групе
- г) социјални покрети

VI СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: БАНКАРСТВО И ОСИГУРАЊЕ

Р.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	С е м е с т а р	Број часова	ЕС ПБ
1.	СА-26	Инвестирање у харије од вредности	I	3+2	6
2.	СА-27	Банкарско пословање и платни промет	I	3+3	7
3.	СА-38	Осигуравачко пословање	I	3+2	6
4.		Изборна корпа(Изборни предмет)	I	3+2	6
	СА-14	Пословно планирање			
	СА-21	Управљање пројектима			
5.	СА-22	Животно и неживотно осигурање		3+2	6
6.	СА-23	Управљање ризицима	II	3+2	6
7.	СА-39	Рачуноводство банака и финансијских институција	II	3+3	7
8.		Изборна корпа II(Изборни предмет II)	II	3+2	6
	СТ-26	Управљање породичним пословима			
	СТ-27	Конкурентност предузећа и привреде			
9.		Специјалистички рад	II		10
Укупно часова активне наставе					
Укупно ЕСПБ					60 (61)

По завршетку студија стиче се диплома II степена високог образовања специјалистичких струковних студија и стручно звање: Струковни економиста - специјалиста.

VII УПИС НА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТУДИЈЕ

На специјалистичке студије могу се уписати студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија и остварили 180 ЕСПБ бодова.

Студенти Школе који су завршили студије вишег образовања у трајању од три године могу се уписати на специјалистичке студије након замене дипломе за диплому Високе пословне школе струковних студија у обиму од 180 ЕСПБ бодова.

Приоритет приликом уписа имају студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија, Нови Сад у обиму од 180 ЕСПБ, који се могу уписати директно, без полагања класификационог испита.

Уколико остане слободног места на студијским програмима, Школа ће уписати пријављене кандидате са других сродних високошколских установа, на следећи начин:

- кандидати који су у претходном школовању остварили 240 ЕСПБ уписују се директно у оквиру преосталих слободних места,
- након њих, у оквиру слободних места, уписују се кандидати са других сродних високих школа са остварених 180 ЕСПБ на основу ранга оствареног после положеног класификационог испита.

Рангирање кандидата који полажу класификациони испит се врши на основу успеха постигнутог у претходном школовању и резултата постигнутих на класификационом испиту.

Укупан број бодова који кандидат може остварити по основу успеха и резултата на класификационом испиту износи 100.

Кандидати који су у претходном школовању остварили 180 ЕСПБ на основним струковним или основним академским студијама, на основу успеха могу остварити максимум 40 бодова (просечна оцена $\times 4$).

На класификационом испиту кандидат може остварити максимум 60 бодова. Класификациони испит кандидат полаже из три предмета са основних струковних студија ове Школе, и ти:

1. Основи економије, Увод у финансијско пословање и Банкарство, или

2. Основи економије, Увод у финансијско пословање и Финансијска тржишта и институције.

Кандидати који су завршили основне струковне студије на Високој пословној школи струковних студија Нови Сад и имају просек испод 8,50 не морају да полажу класификациони испит, већ се бодују на тај начин што им се оцене из понуђених положених предмета, за које се опредељују приликом пријаве на конкурс, множе са два. Кандидат који није задовољан са бројем освојених бодова на овај начин може полагати класификациони испит.

Кандидати који су завршили основне струковне студије на Високој пословној школи струковних студија са просечном оценом већом од 8,5 (осам и педесет/сто) не полажу класификациони испит већ се директно уписују на специјалистичке студије.

Литература за класификационе испите може се набавити у скриптарници Школе.